IIa R = CH₃IIb R = C₆H₅IIIa R = CH₃IIIb R = C₆H₅

Reakcja I z chloroacetonem w samym metanolu i w obecności bezwodnego CH₃COONa dostarcza IIa i IIIa; w obecności trójetyloaminy — IIIa i IV. Związek IV otrzymuje się również w wyniku ogrzewania IIa i IIIa z 5% wodnym roztworem NaOH.

W przypadku kondensacji I z ω-bromoacetofenonem w metanolu otrzymuje się również mieszaninę odpowiednich połączeń IIb i IIIb, natomiast ta sama reakcja prowadzona w obecności bezwodnego CH₃COONa daje z bardzo dobrą wydajnością tylko połączenie IV. Równocześnie IIb i IIIb ogrzewane z NaOH nie ulegają przegrupowaniu do IV.

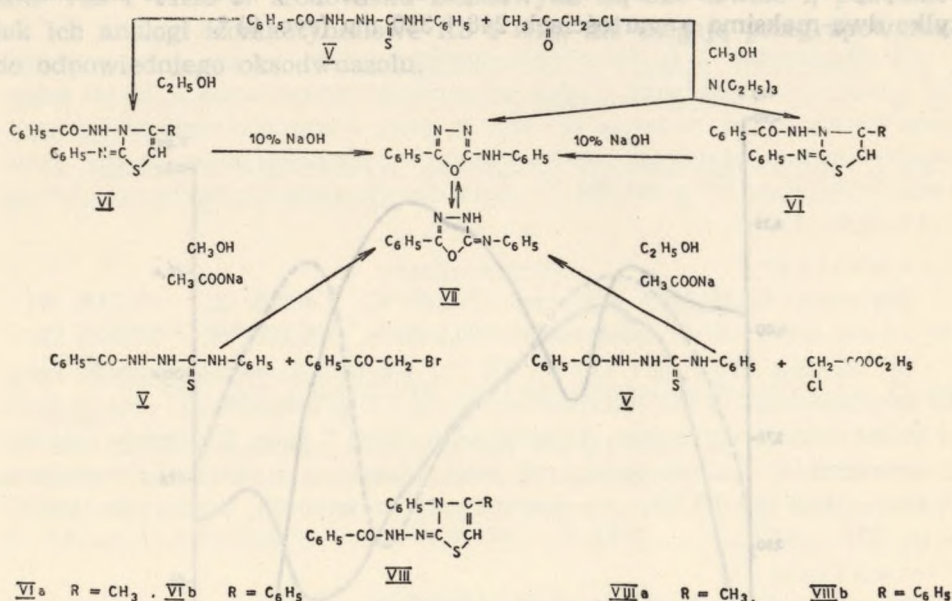
Powstawanie związku IIIa w obecności trójetyloaminy, a więc w środowisku silnie zasadowym, było niezgodne z obserwacjami H ü n i g a [3], dotyczącymi analogicznej reakcji 4-fenyltiosemikarbazydu kwasu benzoowego z wyżej wspomnianymi chloroacetonami. Autor ten twierdzi, że jedną z przyczyn powstawania związku typu III jest zakwaszanie środowiska reakcji przez wydzielający się chlorowódor.

Nie napotkano również danych o możliwości przegrupowania aroilowych pochodnych typu II i III do IV i powstawania tego związku (IV) w wyniku reakcji 4-fenyltiosemikarbazydów odpowiednich kwasów z ω-bromoacetofenonem. W tym ostatnim przypadku znaleziono jedynie dwie prace omawiające podobną cyklizację acylowych pochodnych tiosemikarbazydu pod wpływem połączeń chlorowcokarbonylowych do odpowiedniego oksodwiazolu-1,3,4. Jedna dotyczy otrzymywania 5-(γ-pirydylo)-2-amino-1,3,4-oksodwiazolu w reakcji tiosemikarbazydu kwasu izonikotynowego z RR₁CH(Br)CH(Br)COOCH₂C₆H₅ w obecności octanu sodu [4]. Druga — reakcji 4-fenyltiosemikarbazydu kwasu benzoowego z estrem etylowym kwasu chlorooctowego, również w obecności octanu sodu, prowadzącej do powstania 5-fenyl-2-fenylamino-1,3,4-oksodwiazolu [5].

Celem niniejszej pracy było sprawdzenie, czy omówione wyżej reakcje 4-fenyltiosemikarbazydu kwasu izonikotynowego oraz przegrupowania otrzymanych produktów mają miejsce również w przypadku odpowiedniego analogu kwasu benzoowego (V).

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że w reakcji V z chloroacetonem nie tylko w samym metanolu [3] (środowisko kwaśne), ale również w obecności octanu sodu powstaje wyłącznie związek VIa

Schemat

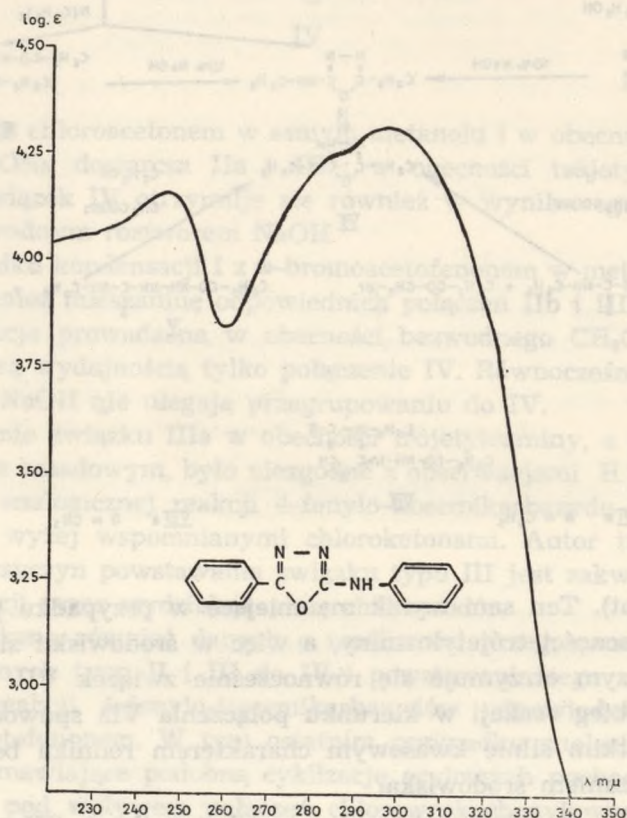
(patrz schemat). Ten sam wynik ma miejsce w przypadku prowadzenia reakcji w obecności trójetyloaminy, a więc w środowisku silnie zasadowym, przy czym otrzymuje się równocześnie związek VII. Wydaje się więc, że przebieg reakcji w kierunku połączenia VIa spowodowany jest przede wszystkim silnie kwasowym charakterem rodnika benzoilowego, a nie zakwaszaniem środowiska.

Związek VIa, podobnie jak analog izonikotynoilowy (IIIa), ogrzewany w 10% wodnym roztworze NaOH daje z dobrą wydajnością 5-fenylo-2-fenyloamino-1,3,4-oksodwuazol (VII). Ogrzewany w analogicznych warunkach VIIIa, w przeciwieństwie do odpowiedniej pochodnej IIa, przegrupowaniu takiemu nie ulega.

Identycznie do I przebiega natomiast reakcja 4-fenylo-tiosemikarbazyny kwasu benzoowego z ω -bromoacetofenonem w metanolu i w obecności bezwodnego CH_3COONa . Otrzymuje się wówczas z bardzo dobrą wydajnością związek VII, którego strukturę potwierdzono na drodze syntezy według Masaki Ohta [5] oraz analizy spektrofotometrycznej.

Uzyskane wyniki pomiarów w nadfiolecie (ryc. 1): $\lambda_{\text{max}} = 230, 248$ i $300 \text{ m}\mu$, odpowiadają praktycznie wartościom podanym przez Najera [6], dla 5-fenylo-2-fenyloamino-1,3,4-oksodwuazolu ($\lambda_{\text{max}} = 226, 245$ i $296 \text{ m}\mu$), który, według tego autora, występuje w postaci mieszaniny

dwóch form tautomerycznych, z przewagą formy aminowej. Krzywa absorpcji w nadfiolecie analogu γ -pirydylowego (IV) wykazuje natomiast tylko dwa maksima o wartościach 248 i 320 $m\mu$ (ryc. 2)*.

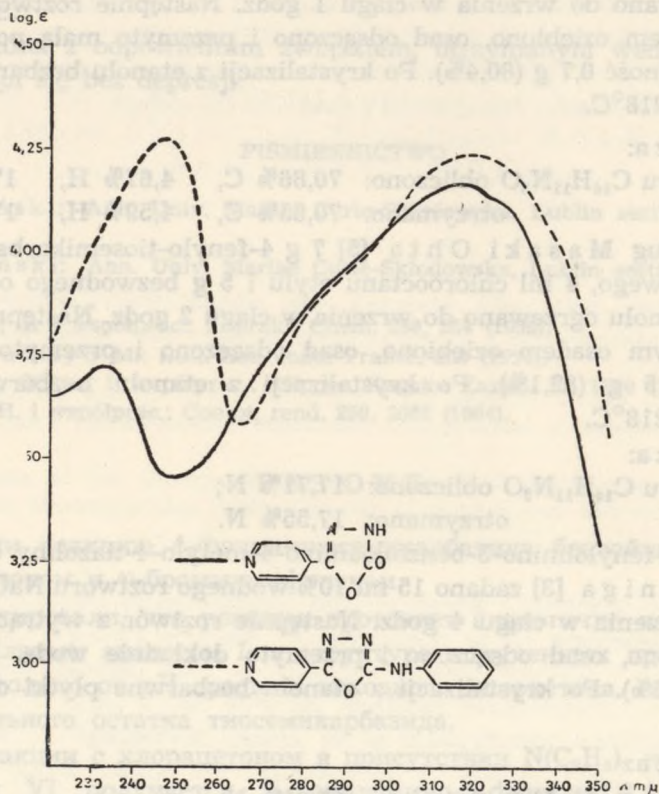

Ryc. 1. Widmo w nadfiolecie związku VII

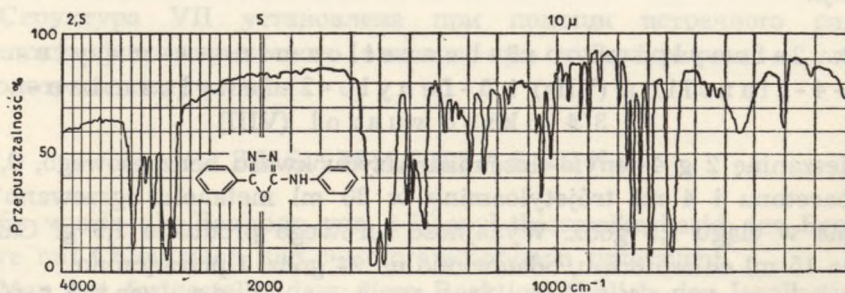
W widmie podczerwieni (ryc. 3) otrzymanego związku VII (zawieszina w nujolu) obserwuje się również pasmo drgań rozciągających silnie sprzężonej grupy $C=N$ o wartości 1612 cm^{-1} . Odpowiada ono określonej przez Najera absorpcji tej grupy (1610 cm^{-1}) dla związku VII w formie aminowej.

* W pracy poświęconej kondensacji 4-R-tiosemikarbazyny kwasu izonikotynowego z α -chlorowcoketonami. I. Reakcje z chloroacetonem [1] podano błędnie na stronie 191 krzywą absorpcji w nadfiolecie oraz wartości ϵ dla 5-(γ -pirydylo)-1,3,4-oksodwuazolonu-2. Właściwa krzywa przedstawiona jest na ryc. 2, a wartości $\lambda_{\max}$ i ϵ wynoszą: 234 $m\mu$ ($\epsilon=5200$) i 318 $m\mu$ ($\epsilon=15200$). Odpowiednie wartości ϵ dla związku IV wynoszą 20500 i 17700.

Zbadano również zachowanie otrzymanych według Hüniga związków VIb i VIIIb w środowisku zasadowym. Są one trwałe i, podobnie jak ich analogi izonikotynoilowe I Ib i IIIb, nie ulegają przegrupowaniu do odpowiedniego oksodwuazolu.

Ryc. 2. Widmo w nadfiolecie związku IV i 5-(γ-pirydylo)-1,3,4-oksodwuazolonu-2

Ryc. 3. Widmo w podczerwieni związku VII

CZĘŚĆ DOŚWIADCZALNA

1. 5-fenylo-2-fenyloamino-1,3,4-oksodwuzol (VIII)

a) Mieszaninę 1 g 4-fenylo-tiosemikarbazydu kwasu benzoowego, 0,7 g ω -bromoacetofenonu i 1,5 g bezwodnego octanu sodu w 15 ml metanolu ogrzewano do wrzenia w ciągu 1 godz. Następnie roztwór z wytrąconym osadem oziębiono, osad odsączono i przemyto małą porcją metanolu. Wydajność 0,7 g (80,4%). Po krystalizacji z etanolu bezbarwne płytki o t.t. 216—218°C.

Analiza:

Dla wzoru $C_{14}H_{11}N_3O$ obliczono: 70,86% C, 4,67% H, 17,71% N;
otrzymano: 70,85% C, 4,59% H, 17,64% N.

b) Według M a s a k i O h t a [5] 7 g 4-fenylo-tiosemikarbazydu kwasu benzoowego, 4 ml chlorooctanu etylu i 5 g bezwodnego octanu sodu w 30 ml etanolu ogrzewano do wrzenia w ciągu 2 godz. Następnie roztwór z wytrąconym osadem oziębiono, osad odsączono i przemyto etanolem. Wydajność 5 g (82,1%). Po krystalizacji z etanolu bezbarwne płytki o t.t. 216—218°C.

Analiza:

Dla wzoru $C_{14}H_{11}N_3O$ obliczono: 17,71% N;
otrzymano: 17,55% N.

c) 1 g 2-fenyloimino-3-benzoiloamino-4-metylo-4-tiazoliny otrzymanej według H ü n i g a [3] zadano 15 ml 10% wodnego roztworu NaOH i ogrzewano do wrzenia w ciągu 4 godz. Następnie roztwór z wytrąconym osadem oziębiono, osad odsączono i przemyto dokładnie wodą. Wydajność 0,67 g (88,15%). Po krystalizacji z etanolu bezbarwne płytki o t.t. 216—217°C.

Analiza:

Dla wzoru $C_{14}H_{11}N_3O$ obliczono: 17,71% N;
otrzymano: 17,60% N.

Mieszanina związków otrzymanych w punktach a, b i c topi się bez depresji.

2. 2-fenyloimino-3-benzoiloamino-4-metylo-4-tiazolina (VIIa) i 5-fenylo-2-fenyloamino-1,3,4-oksodwuzol (VIII)

Mieszaninę 2 g 4-fenylo-tiosemikarbazydu kwasu benzoowego, 0,7 g chloroacetonu i 4 ml trójetyloaminy w 30 ml metanolu ogrzewano do wrzenia w ciągu 1,5 godz. Wydajność surowego produktu 1,9 g. Całość zadano 15 ml chloroformu, odstawiono na 24 godz. i przesączono.

O s a d przekrystalizowano z etanolu, otrzymując 0,5 g (28,7%) 5-fenylo-2-fenyloamino-1,3,4-oksodwuzolu (VIII). Bezbarwne płytki o t.t. 216—

218°C. Mieszanina ze związkim otrzymanym w punkcie 1a topi się bez depresji.

Przesącz chloroformowy zadano nadmiarem eteru, wytrącony osad odsączono i przekrystalizowano z etanolu, otrzymując 0,8 g (35%) 2-fenylloimino-3-benzoilamino-4-metylo-4-tiazoliny (VIIa) o t.t. 215—216°C.

Mieszanina z odpowiednim związkim, otrzymanym według H ü n i g a [3], topi się bez depresji.

PIŚMIENNICTWO

1. S. Biliński: Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, Lublin sectio AA **23**, 183 (1968).
2. S. Biliński: Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, Lublin sectio AA, **23**, 203 (1968).
3. H ü n i g S. i współprac.: J. prakt. Chem. **280**, 264 (1959).
4. Lora Tamayo M.: Bull. Soc. chim. France, 259 (1954).
5. Masaki Ohta i współprac.: Nippon Kagaku Zasshi. **82**, 1530 (1961).
6. Najer H. i współprac.: Compt. rend. **259**, 2668 (1964).

РЕЗЮМЕ

Изучили реакцию 4-фенил-тиосемикарбазида бензойной кислоты с хлорацетоном и ω -бромацетофеноном.

Констатировали, что реакция протекает аналогично как и с изоникотиноилловым аналогом I, а структура полученных продуктов зависит не только от pH среды и исходного хлоркетона, но и от природы ацильного остатка тиосемикарбазида.

При реакции с хлорацетоном в присутствии $N(C_2H_5)_3$ наряду с соединением VI получается 2-фениламино-5-фенило-1,3,4-оксадиазол (VII). Последний образуется с хорошим выходом также при реакции тиосемикарбазида V с ω -бромацетофеноном и при щелочном гидролизе (10% NaOH) соединения VI.

Структура VII установлена при помощи встречного синтеза и спектрофотометрического анализа при инфракрасном и ультрафиолетовом излучениях.

ZUSAMMENFASSUNG

Es wurde die Reaktion von 4-Phenyl-thiosemikarbazid der Benzoesäure mit Chlorazeton und ω -Chlorazetophenon untersucht.

Man hat festgestellt, dass diese Reaktion ähnlich der Isonikotinanalogs I verläuft, und die Struktur der erhaltenen Produkte nicht nur vom

pH Milieu und vom Ausgangs — Halogenketon abhängt, sondern auch vom Charakter des Azyradikals von Thiosemikarbazid.

Bei der Kondensation mit Chlorazeton in Gegenwart von $N(C_2H_5)_3$ erhält man neben der Verbindung VI gleichfalls auch 2-Phenylamino-5-phenyl-1,3,4-oxdiazol VII. Diesen letzten erhält man auch mit guter Ausbeute bei der Reaktion von Thiosemikarbazid V und ω -Chlorazetophenon und bei der Alkalihydrolyse von (10% NaOH) der Verbindung VI.

Die Struktur VII wurde durch eine eindeutige Synthese und eine spektrophotometrische Analyse (UV und IR) festgelegt.

Analiza:

Ob wzoru $C_{11}H_{11}N_3O$ obliczone: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.

Wzrostki: C 70,87%, H 5,71%, N 23,42%.